

Skema til billedanalyse

1. Analyse og struktur

Beskrivelse af billedet ud fra umiddelbare iagttagelser og sammenfatning af disse iagttagelser i formelle strukturer.

- a. Hvad er det for et slags billede?
- b. Hvad forestiller det?
- c. Hvorledes har billedmageren anvendt linjer, lys og farver?

Det kan bl.a. omfatte beskrivelser af:

- a. Eventuelle personer: Start med naive konstateringer vedrørende køn, alder, antal, påklædning osv. Derefter kan man undersøge personernes placering i forhold til hinanden og i forhold til omgivelserne. Man må her være opmærksom på eventuelle modsætningspar af typen: mand/kvinde, overklasse/underklasse, ung/gammel etc. Endelig kan man spørge efter de følelsesudtryk, der ligger i deres ansigter og bevægelser.
- b. Dyr, planter, ting: Ved beskrivelse af forholdet mellem natur, mennesker og ting må man være opmærksom på relationerne. Er der f.eks. tale om modsætninger eller harmoni?
- c. Billedrum, billedplaner: Spørgsmålet er, hvilke rum, der vises på billedet. Er vi ude i den frie natur eller inde i et lukket rum. Hvorledes er billedet opdelt i billedplaner (forgrund, mellemgrund, baggrund)? Er der anvendt særlige dybdevirkninger eller rumlige fortegninger?
- d. Billedbeskæring: En kraftig beskæring af motivet kan være med til at understrege billedets karakter af et billedudsnit: virkeligheden fortsætter der, hvor billedet holder op. Når man derimod gengiver motiver ubeskåret, er dette med til at underbygge en opfattelse af billedet som et afsluttet hele, der er noget andet og mere end en afspejling af virkeligheden.
- e. Former og linjer: Man kan undersøge: hvilke linjer, der er dominerende: den vandrette linje er hvilende, den lodrette kan være opadstræbende, diagonalen antyder bevægelse og uro. Man kan også undersøge hvilke geometriske figurer, der ligger til grund for kompositionen (trekanter, firkanter, cirkler) og hvilke formenter, der er dominerende (bløde, runde, hårde, kantede, spidsede etc.)
- f. Farver, lyssætning: Hvilken farveskala anvendes og hvilke partier fremhæves gennem farver, lys og kontraster.
- g. Bevægelser: Se på modsætninger: stilstand / bevægelse, opad/nedad, indad/udad, hen mod/bort fra etc.
- h. Beskuerens placering: frøperspektiv, normalperspektiv, fugleperspektiv.
- i. Kompositionen i sin helhed: hvad er der lagt særlig vægt på i billedet, hvordan er der skabt balance i billedet, og hvad er centrum i billedet?

2. Fortolkning / budskab

Her er fokus på at undersøge, hvad billedskaberens har villet vise eller give udtryk for i billedet. Det kræver dog, at man har en vis kunsthistorisk viden om- og kendskab til periodens billedsprog

- a. Hvad/hvem billedet forestiller?
- b. Billedets fortælling: hvad foregår der egentlig på billedet? Hvad er gået forud, og hvad vil der ske bagefter?
- c. Symboler og tegn: både egentlige symboler, men også betydningen af ansigtsudtryk, bevægelser, gestik, attituder, placering, størrelsesforhold, kontakt, farveanvendelse og lys/skygge.

- d. Billedets budskab: Hvad er billedkunstnerens hensigt med billedet?
- e. Afsender/modtager: hvem er afsender af billedet: kunstneren, eller løses der en opgave for en anden person? Hvem er billedet beregnet for? Særlig målgruppe? Brugskunst? Hvad skulle billedet bruges til? Pynte, præsentere, minde om, meddele, overtale, provokere?

3. Historisk sammenhæng/ideologi

- a. Her handler det om at bestemme de menneske- og samfundsopfattelser, der ligger bag det billedmæssige udtryk og placering af billedet i dets samfundsmæssige sammenhæng. Fokus på materialets forhold til andre billeder/tekster. Hvilke bagvedliggende værdiforestillinger og holdninger kan aflæses i billedet? Hvad siger billedet om billedmagerens ofte ubevidste grundopfattelser: ideologi, tid og samfundsgruppe?